

amortiserede. Vi se, at der i vort Naboland Sverige, hvor de ogsaa have Laan til Husmandsbrug, stilles den Fordring, at saa snart det halve af Laanet er amortiseret, maa Resten indbetales. Som Forholdet er i Øjeblikket, laanes der ud uden Afdrag i 5 Aar, derefter afdrages der saaledes, at 2 Femtedele af Beløbet tilbagebetales i Løbet af 46 Aar. Derefter begynder Tilbagebetalingen af de sidste 3 Femtedele, og det tager atter 46 Aar, saa Laanet er egentlig bevilget i 97 Aar, men der er ingen Grund til at holde Laanet gaende saa længe. Det var rimeligt, om Staten fordrede sine Penge tilbagebetalte, naar Manden var bleven hjulpen saa langt, at han kunde skaffe sig Penge i Husmandskreditforeningerne.

Saa er der i det andet Ting indført en Bestemmelse om, at der skal bevilges 250,000 Kr. til Indkøb af Lejehuse. Jeg tror, at det er uheldigt, at denne Paragraf er kommen ind. Vi ønske flere Husmandsbrug, men man behøver ikke at nære Frygt for, at de alt bestaaende Lejehuse med Jordlodder skulle forsvinde, thi for Tiden er det en meget daarlig Forretning at sammenlægge smaa Ejendomme for at faa store Ejendomme. Naar en Lejer kan faa Statsunderstøttelse til at købe et Lejehus, som f. Eks. tilhører en større Jordejer, kan man tænke sig, at denne godt kunde være med til at spekulere i den højere Pris, han muligvis kan faa ved at sælge Lejehuset, da Huset selvfølgelig stiger i Værdi, naar der i det bliver bundet billige Penge. Vi kunne ogsaa tænke os, at en Mand, som allerede har et Laan i Kreditforeningen, tænker som saa, at den bedste Maade, hvorpaa han kan faa Penge ud af det paagældende Hus, er ved at leje det til sin Søn eller Datter eller en anden Slægtning og se at faa det ordnet saadan, at han, naar Huset en Gang sælges, faar sin Part af den forøgede Værdi, som det imidlertid har faaet. Saaledes faar han en større Udbetaling, idet han tidligere ikke har kunnet faa saa stort et Laan i Kreditforeningen — jeg tror derfor ikke, at det er heldigt, at det andet Ting har tilføjet dette.

Saa er der i Lovforslaget § 13 tilbudt Tillægslaen. Jeg kan nu ikke forstaa, af hvilken Grund der egentlig skal gives Tillægslaen til Folk, der allerede have modtaget Hjælp og ere hjulpen til at faa et Hjem, fordi de nu komme i Tanker om, at de kunde ønske det større. Denne Lov sætter Husmandsbrugenes Minimum

ned til een Hektar, knap to Tønder Land, og enhver Mand bør jo tage sit Husmandsbrug efter de Penge, han har dertil. Der- som nu en Mand ikke har Penge til mere end et Husmandsbrug paa 4 Tdr. Land, som muligvis vil komme til at koste — alt efter den Egn, det er paa — 4, 5 eller 6,000 Kr., saa kunde man tænke sig, at man, naar man om 5 Aar atter skal til at vedtage en Lov om Husmandsbrug, ogsaa giver Tilladelse til yderligere Tillægslaen. Paa den Maade vil man aldrig blive færdig med at etablere Husmandsbrug, naar man giver Tillægslaen, saafremt Brugene ikke straks ere oprettede saa store, som de efter en senere Lovgivning maa være.

Dernæst indeholder den samme Paragraf ogsaa en Bestemmelse, ifølge hvilken der skal kunne gives Tillægslaen for Forbedringer, der ere udførte af vedkommende Husmand, altsaa, hvis han har bygget noget til, opdyrket Jorden eller drænet den, saa skulde han kunne faa et Tillægslaen. Jeg kan ikke indse Nødvendigheden af dette Forslag. Som Forholdet hidtil har været, har Manden jo været saa velstillet, at han har kunnet hjælpe sig selv til at gøre de Forbedringer, eller han har i alt Fald nydt en saadan Tillid hos Folk, at han har kunnet skaffe de nødvendige Laan til at gennemføre dem. Men naar Manden kan hjælpe sig selv, er der ingen Grund til, at Staten skal træde til og sige Nej, vi ville absolut have Lov til at have Æren af at have hjulpet dig dertil.

I det Forslag, som Regeringen forelagde i Aar, var der en § 16, som sluttede sig til de tidligere Paragraffer i Loven, der fastsatte, at der ikke kan gøres Arrest eller Udlæg i vedkommende Husmandssted. Denne Bestemmelse er vel indsat i den Hensigt at sikre Staten imod, at andre skride ind, og jeg tror, efter hvad en tidligere Taler har udviklet her, at vi kunne godt naa de Forhold, at Husene falde i Værdi, og at andre skride ind og f. Eks. søge at berøve Huset, saafremt de kunne, det løse Inventar og Besætningen, hvorved det Pant, som Staten har, forringes. Men ogsaa for Husmændene indeholder denne Paragraf en Beskyttelse. Det kan maaske være kedeligt nok for en Del af dem, naar det siges: Vi kunne intet betro jer, for vi have ikke Lov at gøre Udlæg i jeres Indbo. Men Paragraffen vil ogsaa hjælpe til, at manges Husmand ikke letsindig gaar hen og gør Gæld, altsaa forhindrer ham i ubesindigt